

Façana actual de l'Institut Jaume Huguet, engalanada amb les banderes del Centenari, Catalunya i Valls (fotografia de Neus Salvat)

INSTITUT JAUME HUGUET

ANTIGA ESCOLA DEL TREBALL DE VALLS

CENTENARI DE L'INSTITUT (1924–2024)

Inicis i consolidació

L'origen de la institució educativa coneguda avui com a *Institut Jaume Huguet*•*Antiga Escola del Treball de Valls* cal cercar-lo en l'acció de govern que promogué la Mancomunitat de Catalunya (1914-1925), tant en l'enfortiment de l'economia com en els àmbits cultural i educatiu. L'any 1917, per citar només un exemple, s'aprovà el projecte d'escoles locals d'indústries per afavorir l'expansió industrial del país i, un any més tard, s'inauguraven les biblioteques populars, entre les quals la de Valls.

Ningú no dubta que la dictadura del general Primo de Rivera (1923-1930) va aturar aquests processos de regeneracionisme educatiu, però també és cert que la necessitat de millorar la formació de la menestralia ja havia arrelat en la societat del moment. És en aquest sentit que s'ha d'entendre que sorgeixin institucions educatives per a la formació del jove treballador, fruit en molts casos de la iniciativa ciutadana.

Aquest és el cas del naixement de

l'Escola Professional de Valls. En l'origen d'aquesta fita històrica hi ha la voluntat de tres joves vallencs —Rafael Morlà, Artemi Plana i Rafael Solé— que, l'any 1923, van concebre la idea de la creació d'una escola per a joves treballadors. Un any després, el projecte pren forma gràcies a la intervenció de prohoms locals com l'arquitecte Cèsar Martinell, el doctor en farmàcia Francesc Ballester o el mestre Josep Sabaté, els quals organitzen conferències per animar la societat vallenca a constituir una escola

de caire professional. S'engega el curs el 6 d'octubre de 1924 amb 150 alumnes matriculats gràcies al *Patronat Local de Formació Professional*, format l'agost anterior, i la cessió, per part de l'Ajuntament de Valls, de l'edifici de l'antic convent del Carme. El director d'aquesta incipient *Escola Professional* és Jaume Nadal (1924-29), però cal esmentar també la figura del jove enginyer Ramon Barbat, que va ser decisiu perquè l'Escola s'acollís a l'Estatut d'Ensenyament Industrial del 21 d'octubre de 1924.

Durant aquests anys vint apareixen els primers tallers de mecànica, fusteria i obra de paleta, i el laboratori de física i química. La presència de l'Escola ja és destacable si ens fixem en el fet que el 1927 es funda l'*Associació d'Alumnes i Exalumnes de l'Escola del Treball* (AAEET), fonamental per a l'associacionisme cultural i esportiu de la ciutat de Valls. Tot just un any més tard, aquesta entitat edita el primer número de la revista *Cultura*, una publicació que ja difonia la tradicional denominació del centre, *Escola del Treball*.

Els anys trenta —fins a l'esclat de la guerra civil i la consegüent destrucció de les aules i tallers (1939)— són testimoni de la primera gran expansió del centre: incorporació del taller d'electricitat, noves classes d'agricultura, dibuix artístic, modelatge, legislació, comerç i, tal com

marquen els cànons de l'època, classes per a dones. El curs 1932-33, per exemple, se sobrepassen ja els tres-cents alumnes matriculats, alguns portats dels pobles i viles del voltant per una flamant línia d'autobusos. No és un fet insòlit, doncs, que el president Francesc Macià inaugurés aquest curs acadèmic el 9 d'octubre de 1932. Foren directors durant aquesta primera dècada Benet Cases, que aconseguí obrir el centre a la comarca; Josep Sabaté i Francesc Ballester, ambdós impulsors de l'Escola des dels moments fundacionals, i, ja els anys 1936-38, Joan Sendra i Ferran Casas, als quals tocà la difícil comensalitat en ple conflicte bèl·lic.

Després del parèntesi convuls de la guerra, sota la direcció ara de Josep Maria Fàbregas (alcalde de Valls durant el franquisme), es reprenen les classes amb la incorporació de l'obligada secció femenina de l'*Escola de la Llar*. L'any 1941 el centre torna a comptar amb 240 alumnes i, temporalment, amb tres espais físics: l'actual col·legi Mare de Déu de la Candela (classes masculines), Sant Roc (femenines) i l'esmentat convent del Carme (tallers). Un any més tard, l'Escola ocupa l'edifici de l'antic quarter de cavalleria, adquirit per l'Ajuntament al Banc de Valls i que, gairebé tres quarts de segle després, serà seu del tercer institut públic de la ciutat, el *Serra de Miramar*. Fins al 1958, el

nostre institut és dirigit per Ignasi Sarró, el qual aconseguirà culminar la remodelació del centre i agilitzar l'obtenció de titulacions d'oficial i mestre industrial sota la nova denominació d'*Escuela de Maestría Industrial* (1956). El novembre de 1952 constitueix una altra fita, ja que comença les classes, en el mateix edifici de la plaça del Quarter, una nova institució educativa a Valls: el centre d'ensenyament mitjà i professional de modalitat agrícola i ramadera, anomenat a partir de 1955 *Instituto Laboral Narcís Oller*. El director de tots dos centres, fins a l'any 1972, serà Jesús Guiral, que aconseguirà la implantació d'un col·legi menor, l'*Eugeni d'Ors* (escola pública d'ensenyament primari des de 1979), com a residència per a alumnes vinguts de diversos punts de la geografia catalana i, fins i tot, espanyola. Les impressionants celebracions de Sant Joan Bosco s'inicien justament el 1962, segurament gràcies a la participació dels alumnes procedents de les comarques valencianes. Amb el nom, a partir de 1965, d'*Escuela de Maestría Industrial José María Fàbregas*, el centre esdevé un referent educatiu d'ensenyament secundari a l'Alt Camp i la Conca de Barberà, amb la implantació, el 1970, de les branques de Química i Delineació; per la seva banda, l'Institut Narcís Oller comença a impartir el Batxillerat General el curs 1967-68.

Dues imatges separades per gairebé setanta anys: a l'esquerra, una classe de preaprenentatge de mitjans anys cinquanta, amb el professor Joaquim Martinell (fotografia extreta de l'arxiu de l'Institut Jaume Huguet); a la dreta, actes de celebració dels noranta-nou anys de l'Institut, el 6 d'octubre de 2023 (fotografia de Marta Claravalls)

Expansió i modernització

La dècada dels setanta comença amb la publicació de la Llei General d'Educació, la coneguda com a llei Villar-Palasi, que va representar un punt d'inflexió en el sistema educatiu espanyol, ja que se sotragaven els principis formatius que havien regit pràcticament des de la Llei Moyano (1857). En aquest context de reformes, i sota la direcció de Jaume Aguadé (1972-83), l'Institut aconseguí uns nous estudis més integrats i significatius per a la societat del moment; el 1975, s'adopta la denominació de *Centro Nacional de Formación Profesional de Primer y Segundo Grado*. Tot plegat coincideix amb la celebració del cinquantè aniversari del centre i amb la concessió de la Medalla d'Or de la ciutat de Valls l'11 de novembre de 1974. De la segona meitat d'aquesta dècada destaca l'inici de les classes a les seccions de Montblanc i el Vendrell (curs 1975-76) i de Santa Coloma de Queralt (1979-80) —que seran administrativament dependents del nostre centre fins als anys vuitanta— i la inauguració d'uns nous tallers en un solar del carrer Creu de Cames el curs 1978-79. La fundació de l'Associació de Pares, l'estiu de 1977, és coetània d'aquests anys d'expansió. El nou edifici de l'ara anomenat *Institut Politècnic de Formació Professional* és inaugurat pel president Jordi Pujol als voltants de Sant Jordi de 1981, en el mateix indret on ja funcionaven els tallers. L'adaptació de l'alumnat a les noves instal·lacions és total i en són una prova la continuació dels actes massius de Sant Joan Bosco durant els primers anys d'aquesta dècada. El 1983 és escollit director del centre Salvador Casañas, que promourà la informatització de la gestió acadèmica i administrativa i la participació de l'Institut en diversos programes experimentals. Un dels

moments clau, ja amb Salvador Escofet al capdavant (1985-88), serà la potenciació de la relació escola-empresa, un dels actius que sempre han estat prioritaris d'aquest centre. La *Fundació AN-ESPRO*, que neix l'any 1994 durant els dotze anys de direcció de Xavier Bagés, té com a origen aquesta relació; es crea juntament amb la Cambra de Comerç i Indústria de Valls, amb l'objectiu de fomentar la col·laboració amb les empreses del teixit econòmic i empresarial de l'Alt Camp i de la Conca de Barberà. També d'aquesta etapa de finals de segle cal destacar una de les peces importants de l'engrenatge formació-treball: els cursos transnacionals, a partir del 1988.

Els noranta s'inicien amb una nova llei d'educació, la LOGSE, que estableix l'escolarització obligatòria fins als 16 anys i el progressiu desplegament dels ensenyaments d'ESO, Batxillerat i cicles formatius. L'Escola esdevé un Institut d'Educació Secundària i, a partir del curs 1996-97, comencen les classes d'ESO. Un any més tard, el juny de 1998, el centre estrena l'actual denominació, *Institut d'Educació Secundària Jaume Huguet*, en honor del famós pintor gòtic vallenc. L'efemèride coincideix amb la implantació de l'ensenyament del Batxillerat, mentre que el canvi dels cursos de Formació Professional a cicles formatius es consuma l'any 2000, justament quan es clausuraven els actes commemoratius del 75è aniversari de la institució, amb Jaume Ciurana com a director.

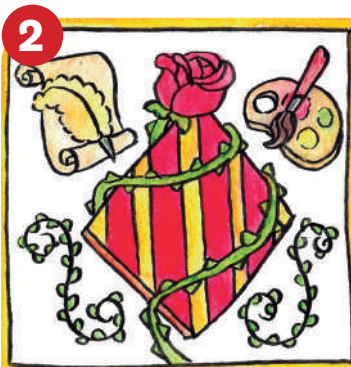
L'entrada de Jordi Tuset com a màxim responsable del centre (2000-2018) —el director més llargu dels setze que hi ha hagut—, coincideix amb l'aprovació de noves lleis educatives d'àmbit estatal

(LOCE 2002, LOE 2006), que permeten una implementació pionera de les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos d'ensenyament i aprenentatge, així com l'inici de la formació dual a l'FP. La certificació del centre en els models de Qualitat i Millora Contínua i en els models d'excel·lència europeus reblen el clau de la modernització de l'Institut durant la primera dècada del mil·lenni. Aquests sistemes organitzatius emmarquen els diversos ensenyaments que, amb matisos i noves actualitzacions i incorporacions (les branques de Sanitat, Esports i Logística), s'han anat impartint al llarg del darrer quart de segle, ara ja amb l'actual director des de l'any 2019, Josep M. Soler: Ensenyament Secundari Obligatori; Batxillerat de les modalitats de ciències i tecnologia, i d'humanitats i ciències socials; cicles formatius de Grau Mitjà (Activitats Comercials, Cures Auxiliar d'Infermeria, Excavacions i Sondatges, Gestió Administrativa, Instal·lacions Elèctriques i Automàtiques, Mecanització, Sistemes Microinformàtics i Xarxes, Soldadura i Caldereria), cicles formatius de Grau Superior (Administració de Sistemes Informàtics en Xarxa, Administració i Finances, Automatització i Robòtica Industrial, Desenvolupament d'Aplicacions Multiplataforma, Disseny en Fabricació Mecànica, Ensenyament i Animació Socioesportiva, Mecatrònica Industrial, Programació de la Producció en Fabricació Mecànica, i Transport i Logística); Programes de Formació i Inserció (Auxiliar de muntatges d'instal·lacions elèctriques, aigua i gas, Auxiliar de comerç i atenció al públic, i Auxiliar en serralleria i construccions metàl·liques), cursos d'especialització d'FP (Fabricació additiva i Fabricació intel·ligent) i Formació Ocupacional.

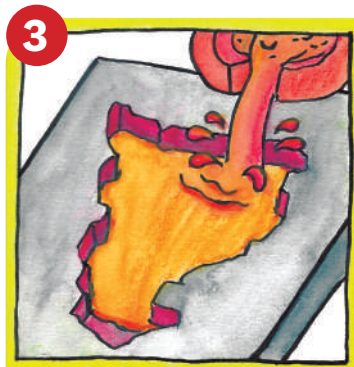
L'AUCA DE L'INSTITUT JAUME HUGUET·ANTIGA ESCOLA DEL TREBALL DE VALLS

1
Brolla al tombant del segle XX
nova saba, novell instint:

2
Renaixença, el Modernisme,
avantguardes, catalanisme...

3
que forgen una obra d'Estat
certa, la Mancomunitat:

4
carreteres, infraestructura,
formació, país, cultura...

5
Va a estudi el treballador
i es modernitza el patró.

6
A Valls, ciutat industrial,
l'aprenent i l'oficial,

7
el tècnic i l'empresari
volen escola, un aulari.

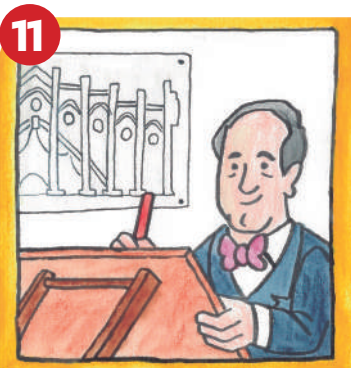
8
I l'any mil nou-cents vint-i-tres...
tres vallencs es citen, tres;

9
són en Solé, Plana i Morlà,
que conceben el millor pla:

10
crear l'Escola del Treball,
un arbre ferm fins al cimall.

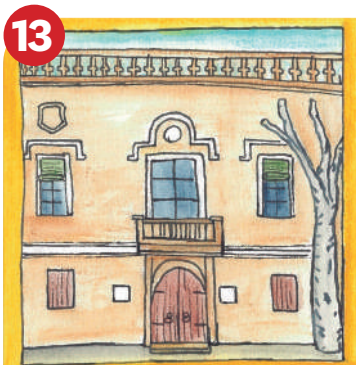

11
S'interessa en el projecte
Cèsar Martinell, arquitecte.

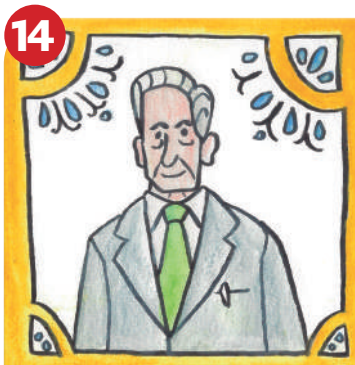

12
I així, després de molt debatre,
el sis del deu del vint-i-quatre,

CENTENARI DE L'INSTITUT (1924-2024)

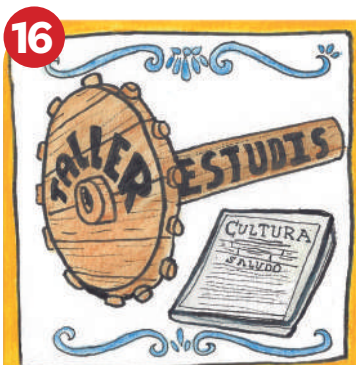
13
engega, en un exconvent,
el nou curs, fiat i solvent:

14
l'Escola Professional;
n'és director Jaume Nadal.

15
L'any vint-i-vuit marca una fita:
el *Ministerio* ja acredita

16
tallers, estudis (roda i eix);
i el butlletí *Cultura* neix

17
mercès a l'AAEET,
que antany i ara fa menester.

18
Als trenta, gran és el ventall
d'opcions; vegeu el detall:

19
mecànica, construcció,
dibuix i legislació,

20
física i química, comerç...
En tan auge Valls és immers

21
que fins un curs inaugura
l'avi President Macià.

22
L'esclat de la guerra civil
malmet el somni juvenil;

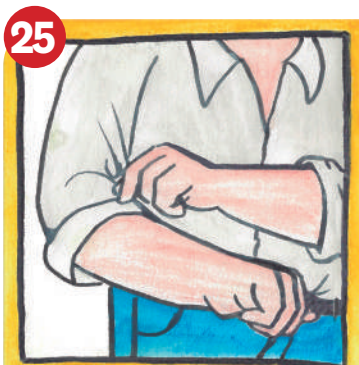

23
el trenta-vuit tanca l'Escola
i tot s'enruna, tot s'endola.

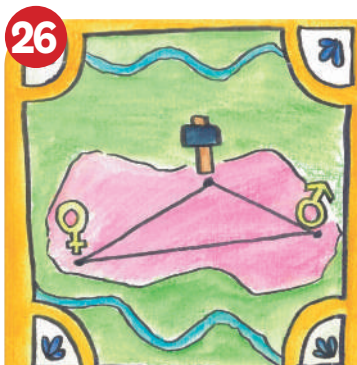

24
Prò la recuperació,
empenta nova... il·lusió,

L'AUCA DE L'INSTITUT JAUME HUGUET·ANTIGA ESCOLA DEL TREBALL DE VALLS

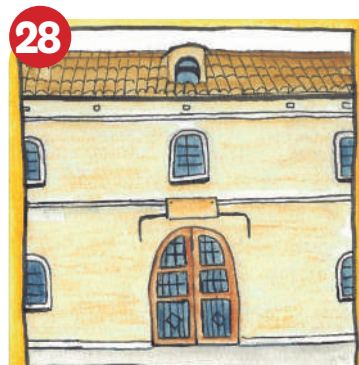
arriben als anys quaranta:
la feina a ningú no espanta

i les classes tornen a lloc
(Carme, Candela i Sant Roc),

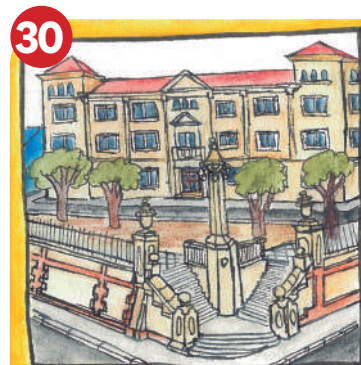
amb nous mestres i nous alumnes,
nois i noies!: base, columnes

i llinda –llavor i sementer–,
ara la plaça del Quarter.

S'inaugura al cinquanta-dos,
compartint espai, a redós,

el nou Institut Laboral,
el Narcís Oller, tot central.

La nostra escola s'ageganta
i, a començ dels anys seixanta,

d'arreu venen estudiants,
de Catalunya i llocs distants.

Sant Joan Bosco vol dir festa,
carrosses, dames amb requesta...

i el Col·legi menor –anys forts!–
s'aferma; és l'Eugeni d'Ors.

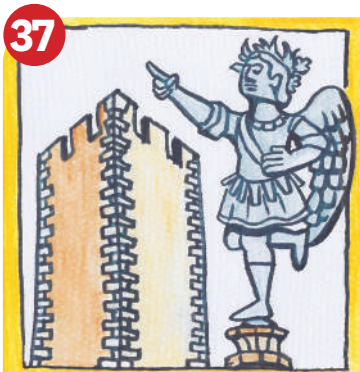

Als setanta tenim grans fites:
primer, tres seccions adscrites

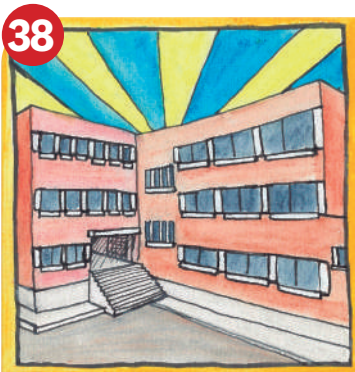

al centre professional
(Santa Coloma de Queralt,

CENTENARI DE L'INSTITUT (1924–2024)

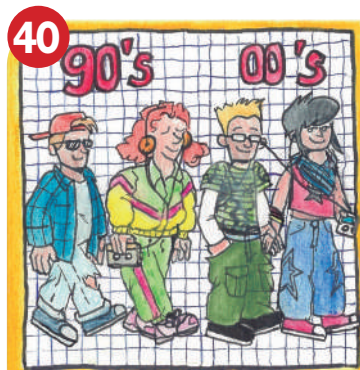
37 Montblanc i també El Vendrell); segon, el més preuat joell,

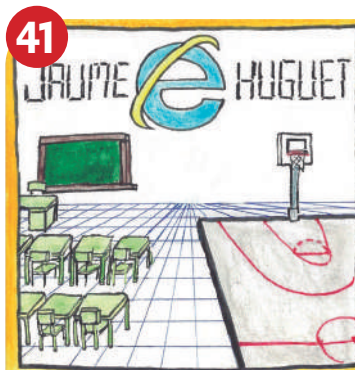
38 tallers nous –el somni retut– aules noves, nou institut,

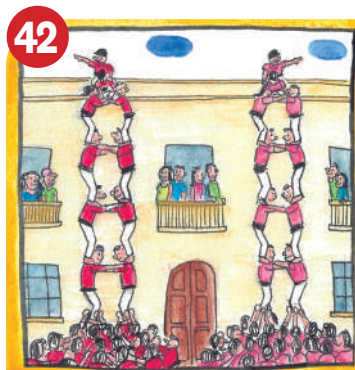
39 inaugurat, ben oportú: Sant Jordi del vuitanta-u.

40 Dels noranta als dos mil s'estrenen ESO, BAT, CICLES, que emplen

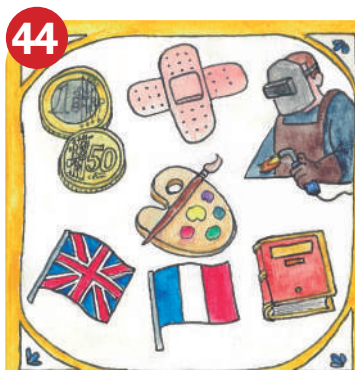
41 aules, patis... la internet: Ja som l'Institut Jaume Huguet!

42 Orquestra i, d'opcions, Castells per a homes, dones, donzells:

43 ANESPRO, estudis duals i cursos transnacionals,

44 finances, CAI, art, soldadura, anglès, francès, literatura,

45 mecànica, filosofia, llatí, grec i geografia,

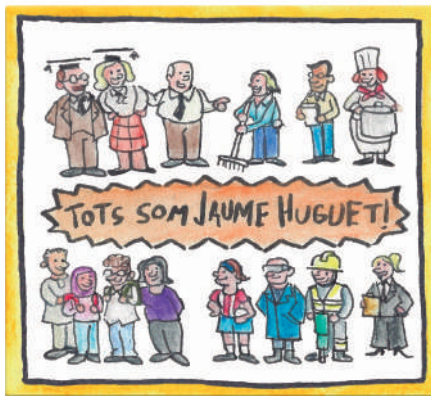
46 informàtica, socials, teatre, dibuix, naturals,

47 logística, FOL, català, matemàtiques, castellà,

48 història, periodisme, esports, música... Vallenquisme!

*Cent anys i centenars de professors
i professores, d'alumnes milers;
famílies, empreses, directors,
conserges, administratius, cuiners...
Han estat tants els col·laboradors
i tan grans els somnis, tants els delers!
d'ençà d'aquell ferm compromís contret
que avui, sí, cridem: **Tots som Jaume Huguet!***

Present... i futur

El centenari de l'*Institut Jaume Huguet*•*Antiga Escola del Treball* coincideix amb la finalització del desplegament de la nova llei educativa, LOMLOE (2021), que modifica alguns aspectes de l'anterior LOE i que persegueix, de fet, molts dels objectius que ja contempla el Pla Estratègic del nostre centre. També cal remarcar aquí la dedicació i el compromís de tots els docents i promocions d'alumnes que s'han esforçat per aconseguir la seva meta, el creixement personal i col·lectiu a través de la formació. Si ens fixem només en el darrer terç de segle fins a l'actualitat, constitueixen exemples d'aquest batec educatiu —que és capaç de traspasar els murs i els patis d'un edifici escolar— l'edició de l'*Informa* entre els anys 2000 i 2019; la publicació des

del curs 2004-05 de *reviScola*, la revista anual del centre; el grup de teatre d'alumnes, que ha representat sobretot musicals durant ben bé una quinzena d'anys; l'orquestra de l'Institut, que ha acompanyat i protagonitzat els actes culturals i de celebració durant més d'un quart de segle; l'organització de les Jornades Joves i Empresa des de l'any 2010 i de les Jornades de Llengües Estrangeres del 2014 ençà; els milers de contractes que han permès entrar en el món laboral als nostres alumnes, o la participació en innumbrables programes d'innovació educativa i de gestió en els més diversos àmbits de l'ensenyament i de l'administració: *ActivaFP*, *AICLE-TIL*, *Biblioteca escolar puntedu*, *Bookcrossing*, *CatskillsFP*, *cooperatives d'alum-*

nat, *eduCAT1x1*, *EmprènFP*, *EmpresaFP*, *Erasmus*, *Escoles Verdes*, *eTwinning*, *FP dual*, *FuturaFP*, *GEP*, *GLOBE*, *IATIC*, *InnovaFP*, *MobilitatFP*, *mòbils.edu*, *mSchools*, *Orator*, *OrientaFP*, *Projecte Estratègic PAC*, *projectes d'innovació de fabricació mecànica*, *de robòtica i de soldadura*, *Projecte de Qualitat i Millora Contínua*...

Les més de mil cinc-centes persones (professorat, alumnat, personal d'administració i serveis...) que avui formem la comunitat educativa de l'Institut, i també les gairebé tres-centes cinquanta empreses vinculades en aquesta històrica institució encaren amb il·lusió l'inici d'un segon centenari. Que sigui per molts anys. Visca l'Institut Jaume Huguet!

Valls, octubre de 2024

Col·lectiu de professors i professores de l'Institut Jaume Huguet el desembre de 2023 (fotografia de Roger Recasens)

TEXTOS, RODOLINS I OCTAVA FINAL:
Antoni M. Marsal Bonet

IL·LUSTRACIONS DE LES VINYETES:
Jaume Bernabeu Volpini

EDITA:
INSTITUT JAUME HUGUET
C/ Creu de cames, s/n
43800- VALLS
www.institutjaumehuguet.cat
Tel. 977 600 938

JH INSTITUT
JAUME
HUGUET
ANTIGA ESCOLA DEL TREBALL
VALLS

